

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษากระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง : กรณีศึกษากลุ่มชุมชนในชุมชนบ้านท่าไทร หมู่ที่ 1 เทศบาลตำบลคลองแห อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ผู้วิจัย	นายกริธา พันธฤกษ์ ปีการศึกษา 2551
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา ยุทธศาสตร์การพัฒนา
ประธานที่ปรึกษา	ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สนธยา พลศรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงกระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง ในชุมชนบ้านท่าไทร 2) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง ในชุมชนบ้านท่าไทร 3) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง ในชุมชนบ้านท่าไทร โดยวิธีการวิจัยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกเจาะจง 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้รู้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชน ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ เอกชน และบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในชุมชนบ้านท่าไทรจำนวน 9 คน และสมาชิกกลุ่มอาชีพตัดเย็บที่นอนเด็ก บ้านท่าไทร จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็ง มาจากการก่อตั้งกลุ่มที่สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในกระบวนการ เช่น การค้นหาผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสม การเรียนรู้ร่วมกัน การประชุมวางแผนดำเนินการ การร่วมลงทุน การร่วมรับผลประโยชน์ การติดตามประเมินผล กลุ่มมีการเคลื่อนไหวตลอดเวลา การตั้งกลุ่มเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของสมาชิก ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็งนั้นพบว่า ปัจจัยภายในได้แก่บทบาทของผู้นำเป็นที่ยอมรับของสมาชิก โอกาสในการเรียนรู้ของกลุ่มมีมากเพราะอยู่ใกล้แหล่งการเรียนรู้ สังคมและวัฒนธรรมของสมาชิกมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีความคาดหวังในผลประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่ม ปัจจัยภายนอกพบว่ากลุ่มได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากภาครัฐและเอกชนในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร เงินทุน เครื่องมือ มีการจัดกิจกรรมให้กลุ่มมีการเคลื่อนไหว และด้านการประชาสัมพันธ์ ส่วนด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่าตัวผู้นำกลุ่มสมาชิกกลุ่มและด้านเงินทุนไม่เป็นปัญหาต่อกระบวนการดำรงอยู่ของกลุ่ม

Thesis title A Study of the Process of Existence of Strong Community Group: Case Study of Community Groups of Ban Ta Sai Community, Hamlet 1, Khlong Hae Sub-district Municipality, Hatyai District, Songkhla Province.

Researcher Mr. Kreetha Panturoek **Academic year** 2551

Degree Master of Arts **Field** Development Strategy

Chair, Advisory Committee Dr. Saensak Siripanit

Member, Advisory Committee Assistant Professor Sontaya Palasri

Abstract

The aims of this research were 1) to study the process of existence of strong community groups in Ban Ta Sai Community, 2) to study the factors affecting the said process as applied to the groups referred to, and 3) to study problems and obstacles in the said process, with qualitative research method. The research population was chosen purposively by the researcher to consist of two groups, namely, the informed group of community committee members, community leaders, state and private functionaries, and nine others residing in Ban Ta Sai Community, as well as 20 members of the occupational group of mattress-making for children. The data analysis was qualitative by means of analytical description.

The research findings were as follows. The process of existence of strong community groups originated from the group formation of which the process all members took part in, for example, search for appropriate products, learning together, meetings for operational planning, investment sharing, sharing of benefits, follow-up and evaluation. The groups were constantly active. The forming of a group arose from the members' genuine desire. The following factors were found that affected the process of existence of strong community groups. The internal factors were the acceptance by members of the leaders' roles, a group's good opportunity to learn because of access to a learning source, members' social behavior and culture pointing in the same direction, and expectation of benefits from group participation. The external factors as found involved social support by both the state and private sectors regarding know-how about the conduct of activities, data and information, capital, tools, the holding of activities to keep the groups on the

move, and public relations. Regarding problems and obstacles, it was found that the process of existence of a group was not hampered by group leaders and members, nor by money for capital.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้โดยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.แสนศักดิ์ ศิริพานิช ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สนทยา พลศรี กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รวมถึงอาจารย์ ดร. บุญอริ ยี่หะ ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ชี้แนะแนวทางในการดำเนินการเป็นอย่างดีมาตั้งแต่ต้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.อัจฉรา วงศ์วัฒนมงคล ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร เทพนวล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แก้ไข แนะนำข้อมูลเพิ่มเติม จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย ผลพฤษย์ไพโร ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย และขอขอบคุณ คณะอาจารย์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ ทุก ๆ ท่าน ที่คอยกระตุ้นตาม และให้กำลังใจผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสมาชิกกลุ่มชุมชน ผู้อาวุโสในชุมชนบ้านท่าไทรทุกท่าน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่พัฒนาการอำเภอหาดใหญ่ ที่ช่วยให้ข้อมูล ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยเป็นห่วง และให้กำลังใจมาโดยตลอดจนทำให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

กฤษา พันธุฤกษ์